

VILNIAUS VYTĖS NEMUNĖLIO PRADINĖS MOKYKLOS MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus Vytės Nemunėlio pradinės mokyklos Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V1309, Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. ISAK-556 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. gegužės 8 d. įsakymo Nr. V-766 redakcija).
2. Apraše aptariami vertinimo tikslai, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimas ugdymo procese ir baigus programą, įvertinimų fiksavimas, vertinimo informacijos analizė, informavimas.

II. APRAŠE VARTOJAMOS SĄVOKOS

3. **Ugdymo(si) rezultatai** – palaipsniui įgyjamos dvasinę, intelektinę ir fizinę asmens brandą rodančios kompetencijos, apimančios žinias, supratimą, gebėjimus ir nuostatas.
4. **Ugdymasis** – dvasinių, intelektinių, fizinių asmens galių auginimasis bendraujant ir mokantis.
5. **Mokymas** – mokinio ir mokytojo sąveika, aplinkybės, skatinančios mokinį kurti savo žinojimą bei patirtį, aktyviai ieškoti ir autentiškai perprasti informaciją, patirti pažangą, siekiant atrasti asmeninę prasmę.
6. **Mokymasis** – aktyvus supratimo, reikšmių, patirčių ir prasmių konstravimo procesas, jau įgytų ir naujų žinių bei patirties siejimas, aiškiai suvokiant mokymosi tikslą ir į jį orientuojantis, planuojant, veikiant, vertinant ir reflektuojant mokymo(si) procesą, pažangą ir pasiekimus.
7. **Savivaldis mokymasis** – mokymasis, per kurį asmuo savo iniciatyva išsiaiškina mokymosi poreikius, keliasi tikslus, planuojasi mokymąsi, susikuria ar pasirenka mokymosi aplinką bei priemones, sau tinkamas mokymosi strategijas, įsivertina pasiekimus ir pažangą.
8. **Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimas** – kriterijais grįstas ugdymosi ir mokymosi stebėjimas ir grįžtamasis ryšys, informacijos apie mokymosi procesus ir rezultatus rinkimas ir kaupimas, interpretavimas ir naudojimas mokymo ir mokymosi kokybei užtikrinti.
9. **Formuojamasis ugdomasis vertinimas** – ugdymo(si) procese teikiamas abipusis atsakas, grįžtamasis ryšys, padedantis mokiniui gerinti mokymą(si), nukreipiantis, ką dar reikia išmokti, leidžiantis mokytojui pritaikyti mokymą, siekiant kuo geresnių rezultatų.
10. **Kaupiamasis vertinimas** – mokinių pasiekimų ir pažangos suminis vertinimas naudojant įvairius galimus vertinimo ir įsivertinimo būdus.
11. **Įsivertinimas** – paties mokinio ugdymosi proceso, pasiekimų ir pažangos stebėjimas, vertinimas ir apmąstymas, nusimatant tolesnius mokymosi žingsnius.
12. **Diagnostinis vertinimas** – vertinimas, kuriuo išsiaiškinami mokinio pasiekimai ir tam tikru mokymosi metu padaryta pažanga, numatomos tolesnio mokymosi galimybės, pagalba sunkumams įveikti.
13. **Apibendrinamasis sumuojamasis vertinimas** – formaliai patvirtinti mokinio ugdymosi rezultatai, baigus pusmetį ir pagrindinio ugdymo programą.

III. MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMO

TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

14. **Vertinimo tikslas** – padėti mokiniui mokytis ir bręsti kaip asmenybei; pateikti informaciją apie mokinio mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą; nustatyti mokytojo, mokyklos darbo sėkmę, priimti pagrįstus sprendimus.

15. **Vertinimo uždaviniai:**

- 16.1. Nustatyti mokinių pasiekimų lygį bei pažangą.
- 16.2. Išsiaiškinti kiekvieno mokinio stiprybes, ugdymosi poreikius.
- 16.3. Kartu su mokiniu bei jo tėvais (globėjais, rūpintojais) priimti sprendimus dėl tolesnio mokymosi žingsnių, mokiniui būtinos pagalbos.
- 16.4. Teikti savalaikį grįžtamąjį ryšį mokiniams ir mokytojams, gerinant mokymo(si) proceso kokybę.
- 16.5. Apibendrinti, susumuoti atskiro mokymosi laikotarpio (baigiant trimestrą, mokslo metus) ir mokymosi pagal pradinio ugdymo programą rezultatus.
- 16.6. Vertinti ugdymo kokybę, identifikuoti problemas ir inicijuoti reikalingus sprendimus.

IV. VERTINIMAS UGDYMO PROCESĖ

17. **Formuojamojo ugdymo vertinimo principai:**

- 17.1. Mokytojas stebi mokinių mokymąsi, jų bendradarbiavimą, įsitraukimą, pastangas, mokymosi būdus, sunkumus.
- 17.2. Mokytojas padeda suprasti mokiniui, kas jau išmokta, ko dar reikia mokytis, kaip įveikti sunkumus, kokie mokymosi būdai veiksmingi.
- 17.3. Mokiniai mokosi vertinti vienas kito ir savo darbą, įsivertinti pasiekimus ir pažangą, kelti mokymosi tikslus.

18. **Diagnostinio vertinimo principai:**

- 18.1. Mokytojas, skirdamas vertinamąsias užduotis mokymosi procese, padeda mokiniui išsiaiškinti mokymosi pasiekimus.
- 18.2. Vertinimas vykdomas taikant iš anksto mokiniams žinomus, su jais aptartus kriterijus.
- 18.3. Mokinys, remdamasis vertinimo metu gauta informacija, kartu su mokytoju numato tolesnio mokymosi uždavinius.

19. **Kaupiamojo vertinimo principai:**

- 19.1. Mokytojas sudaro vertinimo kriterijų lentelę.
- 19.2. Mokytojas kartu su mokiniais aptaria kiekvieną kriterijų tam, kad mokiniai žinotų, už ką jie bus vertinami.

V. VERTINIMO PLANAVIMAS

20. Mokytojai vertinimą planuoja ilgalaikiuose ir/arba trumpalaikiuose dalykų planuose numatydami vertinimo formas, būdus ir laikotarpius.
21. Detalizuotuose teminiuose dalykų ir pamokų planuose mokytojas planuoja mokinių individualių pasiekimų ir pažangos vertinimą bei įsivertinimą: numato ką, kaip ir kada vertins/įsivertins.
22. Mokytojai, atsižvelgdami į tai, ką mokiniai žino, geba, kokias nuostatas yra išsiugdę, formuluoja mokymo(si) uždavinius, orientuotus į užsibrėžtus mokymo(si) pasiekimus ir pažangą, numato vertinimo/įsivertinimo būdus ir formas, nusistato vertinimo kriterijus visai klasei, mokinių grupėms, atskiriems mokiniams.
23. Vertinimo metu gauta informacija naudojama ugdymo(si) proceso planavimui, tobulinimui, mokinių pasiekimų ir pažangos gerinimui, mokymosi motyvacijos stiprinimui ir palaikymui, mokymo(si) spragų šalinimui, bendradarbiavimo galimybių su pagalbos mokiniui specialistais ir tėvais (globėjais, rūpintojais) kūrimui, mokymosi pasiekimų patvirtinimui.
24. Ugdymo(si) proceso pradžioje mokytojai supažindina mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus) su mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimo laikotarpiais, būdais, kriterijais.

VI. VERTINIMAS UGDYMO PROCESĖ

25. Mokiniai kartu su mokytoju:

- 26.1. aptaria mokymosi pasiekimų lūkesčius ir vertinimo/įsivertinimo kriterijus;
- 26.2. mokosi vertinti/įsivertinti asmeninius pasiekimus ir pažangą;

26.3. nagrinėja vertinimo informaciją.

27. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) gauna laiku aiškią informaciją apie vaiko mokymosi pasiekimus ir pažangą („Tėvų (globėjų, rūpintojų) informavimas ir jų atsakomybė“ 2 priedas).

28. Mokytojai apibendrina ir įvertina mokinio asmeninius pasiekimus ir pažangą pasibaigus ugdymo laikotarpiui ir fiksuoja mokyklos numatyta tvarka elektroniniame TAMO dienyne („Vertinimo informacijos fiksavimo elektroniniame dienyne metodika“ 3 priedas).

29. Mokinių mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimo periodiškumas:

29.1. Jei dalykui mokyti skirta 1 savaitinė pamoka – ne mažiau kaip 1 įvertinimo fiksavimas per mėnesį mokiniui.

29.2. Jei dalykui mokyti skirtos 2 savaitinės pamokos – ne mažiau kaip 2 įvertinimo fiksavimai per mėnesį mokiniui.

29.3. Jei dalykui mokyti skirtos 4-5 savaitinės pamokos – ne mažiau kaip 3 įvertinimo fiksavimai per mėnesį mokiniui.

29.4. Jei dalykui mokyti skirtos 7-8 savaitinės pamokos – ne mažiau kaip 4 įvertinimo fiksavimai per mėnesį mokiniui.

IV. VERTINIMO FIKSAVIMAS, JO FORMOS

30. Vertinimo fiksavimo formos pasirenkamos mokytojo.

Mokinių darbai ir sąsiuviniai	Mokytojas tikrina ir vertina kontrolinius/atsiskaitomuosius ir savarankiškus darbus. Pratybų sąsiuvinuose tikrinamos užduotys pasirinktinai. Nebūtina kiekvieną dieną vaikui už kasdienį darbą rašyti komentarą, vertinimą.
Mokinių įsivertinimas	Mokiniai savo pastangas įsivertina klasėje priimtais įsivertinimo būdais (žodžiu ar raštu) vadovaudamiesi mokytojo pamokoje pateiktais vertinimo/įsivertinimo kriterijais.
TAMO dienynas	Pateikiama informacija tėvams apie ugdymosi pasiekimus ir spragas. Mokinių pažanga ir pasiekimai įvertinami lygiais baigus I ir II pusmečius.
Individualios pažangos stebėjimas	Mokytojai ir mokiniai stebi mokymąsi, daromą individualią pažangą, laiku pastebi ir nustato išskylančius sunkumus bei numato šalinimo būdus.

31. Formuojamasis vertinimas:

32. Didžioji dalis (apie 90proc.) vertinamosios informacijos ugdymui pateikiama mokiniui žodžiu.

32.1. Vertinimo informacija raštu gali būti pateikiama komentarais mokinių darbuose (sąsiuvinuose, vertinamų darbų lapuose), TAMO dienyne, ataskaitose, asmeninės pažangos ir pasiekimų įvertinimo lapuose baigus I ir II pusmečius, pradinio ugdymo programą. Jei mokinių darbų įvertinimai fiksuojami trumpu komentaru, įrašant jį tiesiai šalia atlikto darbo, į TAMO dienyną komentaras neperrašomas.

33. Komentaras turėtų būti:

33.1.1. Pozityvus, pripažįstantis atlikto darbo vertę;

33.1.2. Palaikantis mokinio pastangas;

33.1.3. Privalo atsispindėti vertinimo kriterijus/-ai;

33.1.4. Nurodytos taisytinės vietos;

33.1.5. Pasiūlyta, kaip galima pagerinti darbą.

33.1.6. Komentarų pavyzdžiai (1 priedas).

34. Diagnostinis vertinimas:

34.1. Testai, kontroliniai darbai, tikrinamieji darbai, kūrybiniai darbai projektai, tarptautiniai ir nacionaliniai mokinių pasiekimų tyrimai ir patikrinimai skirti išsiaiškinti, ar pasiekti mokymosi uždaviniai, kam ir kokia pagalba reikalinga, kokie tolesni mokymosi žingsniai;

34.2. Diagnostinis kognityvinių gebėjimų vertinimas vykdomas, taikant mokiniams iš anksto žinomus, su jais aptartus kriterijus, ir apima tris dėmenis:

34.2.1. Žinias ir supratimą (faktai, informacija, sąvokos, dėsningumas, teiginiai, simboliai, vienetai, pavyzdžiai, reikalingos priemonės), kurie būtini, kad mokiniai sėkmingai įsitrauktų į pažintines veiklas. Vertinant faktines žinias, tikrinama, kaip mokiniai įsimena, atpažįsta, apibrėžia, aprašo, nusako, iliustruoja pavyzdžiais, pasirenka priemones;

34.2.2. Žinių taikymo gebėjimus, kurie apima įvairių situacijų supratimą ir žinių panaudojimą problemoms tose situacijose spręsti. Vertinami mokinių gebėjimai palyginti, priešpriešinti, klasifikuoti, modeliuoti, susieti, interpretuoti, rasti sprendimus, paaiškinti, parodant supratimą;

34.2.3. Aukštesniuosius mąstymo gebėjimus, būtinus, sprendžiant problemas, kuriant paaiškinimus, darant išvadas, priimant sprendimus, perkeliant įgytas žinias į naujas situacijas. Vertinami gebėjimai analizuoti, apibendrinti, interpretuoti, integruoti žinias, numatyti, prognozuoti, sudaryti, sukurti, formuluoti išvadas, apibendrinti informaciją ir pritaikyti naujoms situacijoms, kritiškai vertinti, argumentuoti, reflektuoti.

34.3. Atliekant diagnostinį vertinimą remiamasi Bendrose programose nurodytais mokinių pasiekimais.

34.4. Kontroliniai darbai, testai, savarankiški darbai nevertinami mokymosi pasiekimų lygmenimis.

34.5. Mokytojas, atsižvelgęs į vertinimo tikslą, parenka tinkamus diagnostinio vertinimo būdus, užduoties apimtį, laiką, vertinimo informacijos pateikimo mokiniams formą.

34.6. Mokinių parašytas diagnostinis darbas aptariamas klasėje (nekomentuojant kiekvieno darbo) nurodant esmines klaidas.

34.7. Metodinėje grupėje analizuojami diagnostinių patikrinamųjų darbų rezultatai. Priimami sprendimai dėl ugdymo turinio, mokymo metodų, strategijų veiksmingumo. Informacija panaudojama, nustatant mokinių mokymosi poreikius, pritaikant ugdymo turinį individualiai mokiniui, mokinių grupei ar klasei, aptariant mokymosi pasiekimus ir pažangą su mokiniais ir jų tėvais (globėjais, rūpintojais).

35. Apibendrinamasis sumuojamasis vertinimas atliekamas ugdymo laikotarpio ir pradinio ugdymo programos pabaigoje. Pusmečio (I-II) mokinių pasiekimai apibendrinami vertinant padarytą pažangą, orientuojantis į Bendrojoje programoje aprašytus mokymosi pasiekimų lygmenų požymius.

36. Mokinio pasiekimai I ir II pusmečio pabaigoje apibendrinami ir rezultatas fiksuojamas įrašų:

37.1. Aukštesnysis lygmuo- mokinio žinios ir gebėjimai atitinka arba pranoksta Bendrųjų programų vertinimo rodiklius;

37.2. Pagrindinis – mokinio žinios ir gebėjimai atitinka Bendrųjų programų vertinimo rodiklius;

37.3. Patenkinamas – mokinio žinios ir gebėjimai minimaliai atitinka Bendrųjų programų vertinimo rodiklius;

37.4. Nepatenkinamas – mokinio žinios ir gebėjimai neatitinka Bendrųjų programų vertinimo rodiklių;

38. Mokinių darbų tikrinimas, taisymas:

38.1. Tikrinamas naujai išmoktų raidžių rašymas (eilutėje pažymima keletas taisyklingiausiai parašytų raidžių), skaitmenų taisyklingas rašymas (1 klasė);

38.2. Taisomas netaisyklingas raidžių jungimas (1 klasė);

38.3. Patikrinamuosiuose rašto darbuose ištaisomos visos klaidos (1 klasė);

38.4. Tikrinami ir įvertinami visi kontroliniai darbai (testai, diktantai) 1-4 klasėse. Klaidos žymimos ir /ar taisomos pasirinktu būdu;

38.5. Sąsiuviniuose, pratybų sąsiuviniuose užduotys tikrinamos mokytojo nuožiūra.

38.6. Namų darbai tikrinami mokytojo pasirinktu būdu.

39. Rašymo standartai ir tvarkos reikalavimai sąsiuviniuose (priedas 4).

40. Mokinių pasiekimų, baigus programą ar jos dalį, įvertinimo aprašai (priedas 5).

VI. SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ TURINČIŲ MOKINIŲ PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMAS

41. Mokiniai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP) ugdomi pritaikant Bendrąsias programas.
42. Mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimas remiasi Bendrosiose programose numatytais pasiekimais ir atitinkamai pritaikomas.
43. Pažangos ir pasiekimų vertinimas – kriterijais grįstas ugdymo(si) ir mokymo(si) stebėjimas ir grįžtamasis ryšys, informacijos apie mokymosi procesus ir rezultatus rinkimas ir kaupimas, interpretavimas ir naudojimas mokymo(si) kokybei užtikrinti.
44. Vertinimo kriterijai aptariami su mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais), švietimo pagalbą teikiančiais specialistais, susitariama, kokiais aspektais bus pritaikomas mokinio pasiekimų vertinimas ir pa(si)tikrinimų būdai, kaip jie derės su Bendrosiose programose numatytais pasiekimų lygiais.
45. Vertinant dažniausiai taikomas formuojamasis ir diagnostinis vertinimas.
46. SUP turinčių mokinių pasiekimų ir pažangos formuojamasis vertinimas:
 - 46.1. Patvirtina daromą pažangą – mokytojas stebi mokymą(si), komentuoja, aptaria, skatina įsivertinti.
 - 46.2. Mokytojas nustato, ar jau pasiekti mokymosi tikslai ir uždaviniai, padrašina, paskatina mokinius.
 - 46.3. Teikiamas grįžtamasis ryšys apie mokymo(si) pažangą.
47. SUP turinčių mokinių pasiekimų ir pažangos diagnostinis vertinimas:
 - 47.1. Išsiaiškinti gebėjimus, žinias, mokėjimus ir įgūdžius, žinių spragas;
 - 47.2. Nustatyti sunkiai šalinamas ir specifines klaidas bei pritaikytos programos įsisavinimo lygį.
48. SUP turinčio mokinio pasiekimų ir pažangos vertinimas teigiamai:
 - 48.1. Skirtos užduotys atliktos teisingai;
 - 48.2. Pasiekti programoje numatyti tikslai;
 - 48.3. Įgyti reikiami įgūdžiai.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

49. Vertinami mokinio individualūs pasiekimai ir pažanga, nelyginama su kitų mokinių pasiekimais.
 50. Su Aprašu mokytojai supažindina mokslo metų pradžioje arba mokiniui atvykus mokytis.
 51. Su Aprašu klasių mokytojai mokslo metų pradžioje per pirmąjį tėvų susirinkimą supažindina tėvus.
 52. Aprašu vadovaujasi visi mokytojai.
 53. Aprašas skelbiamas mokyklos internetiniame tinklalapyje.
-

KOMENTARŲ PAVYZDŽIAI

Lietuvių kalba	Matematika
- Moki žodžius skirstyti reikšminėmis dalimis. Dar nemoki išskirti priesagų. Gali paprašyti mano arba Jonuko pagalbos.	- Gebi smulkinti ir stambinti matinius vienetus. Prisimink, kad $1h = 60min$.
- Gebi nustatyti kalbos dalis. Pasikartok dialogo skyrybą. Pavyzdžiai yra pratybose psl....	- Apskaičiavai teisingai 4 reiškinius. Nepamiršk žymėti veiksmų eiliškumo.
- Žmonių vardus parašei teisingai. Žinok, kad miestų, upių pavadinimai rašomi didžiąja raide.	- Suskaičiavai teisingai, tik atkreipk dėmesį kokį veiksmą (+ ar -) reikia atlikti.
- Džiaugiuosi. Diktante klaidų mažiau. Primenu, kad parašęs atidžiau pasitikrintum.	- Uždavinius išsprendei teisingai. Pasistenk teisingai formuluoti klausimus.
- Kūrybiškumo tau nestinga. Tik patariu rašyti trumpesniais sakiniais.	- Gebi teisingai apskaičiuoti stačiakampio plotą, tik įvardinai neteisingai. Prisimink, kad plotas žymimas m^2 .
- Atkreipk dėmesį į ilgųjų balsių rašybą. Tau tikrai pavyks.	- Kantriai mokaisi daugybos lentelę. Vis daugiau teisingų atsakymų.